

Zriaďovateľ

TT
SK TRNAVSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

Stredná odborná škola rozvoja vidieka s vyučovacím jazykom
maďarským – Vidékfejlesztési Szakközépiskola

Námestie sv. Štefana 1533/3 | 929 38 Dunajská Streda–Dunaszerdahely |
Slovenská republika

číslo spisu: 00216/2019/SOŠRUDS

**Smernica na prevenciu proti šikanovaniu
na Strednej odbornej škole rozvoja vidieka s VJM –
Vidékfejlesztési Szakközépiskola
Nám. Sv. Štefana 1533/3,
929 38 Dunajská Streda**

Stredná odborná škola rozvoja vidieka
s vyučovacím jazykom maďarským –
Vidékfejlesztési Szakközépiskola
Námestie sv. Štefana 1533/3

Dunajská Streda 01.02.2019

Schválil: Mgr. László Szabó, riaditeľ školy

Čl. 1 Úvodné ustanovenia

Táto smernica upravuje základné znaky, formy a prejavy šikanovania detí a žiakov, možnosti preventívneho pôsobenia a metódy riešenia šikanovania žiakov v nadväznosti na zodpovednosť školy a školského zariadenia podľa §144 ods.1 písm. o) a § 153 ods. 1 zákona . 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) v znení neskorších predpisov a na práva žiaka podľa §144 ods. 1 písm. i) a k) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v súlade so Smernicou č. 36/2018 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach.

Čl. 2 Charakteristika šikanovania

1. **Šikanovaním** rozumieme správanie žiaka, ktorého úmyslom je ublíženie, ohrozenie alebo zastrašovanie iného žiaka alebo úmyselný spravidla opakovaný útok voči žiakovi alebo skupine žiakov, ktorí sa z rôznych dôvodov nevedia alebo nemôžu brániť.
2. **Podstatou šikanovania** sú najmä úmysel bezprostredne smerujúci k fyzickému alebo psychickému ublíženiu druhému, agresia jedného žiaka alebo skupiny žiakov, prevaha agresora alebo skupiny agresorov nad obeťou.
3. Šikanovanie sa môže prejavíť:
 - a) **v priamej podobe** : sú to fyzické útoky, urážlivé prezývky, nadávky, posmech, zosmiešnenie, príkazy agresora vykonať určitú vec proti vôľe obeť, odcudzenie vecí, vyhrážanie, zastrašovanie, vydieranie, zneužitie osobných údajov, fotografií, šírením nepravdivých informácií alebo kyberšikanovanie,
 - b) **v nepriamej podobe** : prehliadanie, ignorovanie, zámerné vyčleňovanie z kolektívu alebo nedobrovoľné vystavovanie agresívnym situáciám.
4. **Kyberšikanovanie** je priama forma šikanovania. Ide pri nej o zneužitie informačno-komunikačných technológií / telefónu, tabletu, internetu a sociálnych sietí/ na úmyselné ohrozenie, ublíženie alebo zastrašovanie. Môže sa spájať s inými formami šikanovania.
5. **Kyberšikanovanie má tieto znaky**
 - a) sociálna alebo psychická prevaha agresora, fyzická prevaha nie je nutná,
 - b) agresor vystupuje často anonymne,
 - c) útok nevyžaduje fyzický kontakt agresora a obeť,
 - d) agresor spravidla nevidí priamu emocionálnu reakciu obeť na útok s ohľadom na anonymitu a odstup, ktoré informačno-komunikačné technológie umožňujú,

- e) útoky sa šíria prostredníctvom internetu podstatne rýchlejšie ako inými spôsobmi,
 f) útoky sú prístupné veľkému množstvu osôb,
 g) agresor je schopný uskutočniť útok z rôznych miest,
 h) útoky môžu mať dlhšie trvanie v čase,
 i) obeť nemusí o napadnutí dlhšiu dobu vedieť,
 j) obeť nemusí byť schopná identifikovať agresora,
 k) zverejnené informácie, fotografie a audiozáznamy môže byť náročné odstrániť z internetu.
6. Šikanovanie môže naplňať skutkovú podstatu trestného činu alebo priestupku.
7. Žiak, ktorý je agresorom, môže byť trestne stíhaný najmä za trestný čin
- ubliženia na zdraví / § 155 Trestného zákona /,
 - obmedzovania osobnej slobody / § 183 Trestného zákona /,
 - lúpeže / § 188 Trestného zákona /,
 - vydierania / § 189 Trestného zákona /,
 - hrubého nátlaku / § 190 Trestného zákona /,
 - nátlaku / § 192 Trestného zákona /,
 - porušovania domovej slobody / § 194 Trestného zákona /,
 - sexuálneho násillia / § 200 Trestného zákona /,
 - sexuálneho zneužívania / § 201 až 201b Trestného zákona /,
 - krádeže / § 212 Trestného zákona /,
 - neoprávneného užívania cudzej veci / § 215 Trestného zákona /,
 - poškodzovania cudzej veci / § 245 Trestného zákona /,
 - nebezpečného vyhrážania sa / § 260 Trestného zákona /,
 - nebezpečného prenasledovania / § 360a Trestného zákona /,
 - výroby detskej pornografie / § 368 Trestného zákona /,
 - rozširovania detskej pornografie / § 369 Trestného zákona /,
 - prechovávaní detskej pornografie a účasť na detskom pornografickom predstavení / § 370 Trestného zákona /,
 - ohovárania / § 373 Trestného zákona /.
8. Šikanovanie môže naplňať skutkovú podstatu priestupku proti občianskemu spolunažívaniu / § 49 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov / alebo priestupku proti majetku / § 50 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov / .
9. Skutočnosť, že fyzická osoba nie je trestne zodpovedná z dôvodu nízkeho veku / § 22 Trestného zákona / nie je prekážkou na podanie žaloby vo veci náhrady škody, ktorú žiak spôsobil na majetku alebo vo veci náhrady ujmy, ktorú žiak spôsobil na zdraví. Zákonný zástupca žiaka a žiak zodpovedajú za škodu spoločne a nerozdielne.
10. Pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec, ktorému je známy prípad šikanovania a neprijme žiadne opatrenie, môže byť stíhaný najmä za trestný čin
- neprekazenia trestného činu / § 341 Trestného zákona /,
 - neoznámenia trestného činu / § 340 Trestného zákona /,
 - ubliženia na zdraví / § 158 Trestného zákona /.

Čl. 3 Prevenca šikanovania

1. Základným preventívnym opatrením Strednej odbornej školy rozvoja vidieka s VJM - Vidékfejlesztési Szakközépiskola v Dunajskej Strede je princíp:

„Sme škola, kde sa šikanovanie netoleruje v žiadnych podobách!“

2. Prevenca šikanovania sa zabezpečuje najmä formou
 - a) súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu vrátane pozitívneho vplyvu osobnosti pedagogického zamestnanca v rámci vyučovania, obsahového zamerania a didaktiky predmetov a priezrových tém,
 - I. osobný a sociálny rozvoj,
 - II. mediálna výchova,
 - III. multikultúrna výchova,
 - IV. ochrana života a zdravia,
 - V. výchova a vzdelávanie k ľudským právam,
 - VI. výchova k občianstvu,
 - VII. boj proti extrémizmu,
 - VIII. výchova k manželstvu a rodičovstvu.
 - b) súťaží, hier, prednášok alebo diskusií organizovaných školou alebo inými relevantnými subjektmi.
3. Riaditeľ školy, koordinátor prevencie a triedny učiteľ priebežne informujú zákonných zástupcov, opatrovníka, osoby, ktorým súd zveril dieťa do osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo zariadenie, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu o preventívnych činnostiach školy. Pri realizácii preventívnych činností školy riaditeľ školy, koordinátor prevencie a triedny učiteľ venujú zvýšenú pozornosť efektívnosti týchto činností.
4. Riaditeľ školy, koordinátor prevencie a triedny učiteľ vopred preveria navrhované preventívne činnosti školy s cieľom predísť nežiaducemu vplyvu neodborných činností, ako aj škodlivému vplyvu kultov, siekt či extrémistických organizácií na žiakov.
5. Riaditeľ školy oboznamuje s podstatou, formami a nebezpečnými dôsledkami šikanovania všetkých žiakov a ich zákonných zástupcov, zamestnancov školy, osoby, ktoré sa starajú o dieťa a zariadenie, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu.
6. Riaditeľ školy zodpovedá za systémové aktivity školy v oblasti prevencie šikanovania. Pri príprave a realizácii celoškolskej stratégie
 - a) vytvára pozitívne prostredie v škole,
 - b) podporuje prosociálne správanie a vzťahy detí,
 - c) určuje pravidlá správania sa a používania informačno-komunikačných technológií / mobilných telefónov, tabletov, počítačov a iných komunikačných technológií v priestoroch školy/,

- d) zabezpečuje zvýšený dozor pedagogických zamestnancov cez prestávky, pred začiatkom vyučovania, po jeho skončení a v čase mimo vyučovania,
 - e) zabezpečuje zverejnenie kontaktných údajov inštitúcii, ktorá sa prevenciou a riešením šikanovania zaoberá,
 - f) určuje v pracovnom poriadku školy povinnosť oznamovať podozrenie zo šikanovania,
 - g) zabezpečuje vzdelávanie pedagogických zamestnancov v oblasti prevencie šikanovania, vrátane kyberšikanovania, a to prostredníctvom digitálnej gramotnosti učiteľov,
 - h) spolupracuje s odbornými zamestnancami CPPP a P v Dunajskej Strede a ďalšími odbornými pracoviskami poradenských služieb a preventívnych služieb v regióne,
 - i) zapája do prevencie šikanovania žiacku radu, radu školy a zriaďovateľa.
7. Úlohou vedenia školy, všetkých pedagogických a nepedagogických zamestnancov Strednej odbornej školy rozvoja vidieka s VJM – Vidékfejlesztési Szakközépiskola v Dunajskej Strede je vytvoriť pozitívnu klímu v škole, aby sa predchádzalo prejavom antisociálneho správania žiakov i skupín žiakov.
 8. Táto smernica je v súlade s pravidlami správania a konania žiakov vrátane sankcií za ich porušenie zapracovanými vo vnútornom poriadku školy.
 9. Výchovný poradca školy, ako aj koordinátor prevencie drogových závislostí a iných sociálno – patologických javov zapracujú ustanovenia tejto smernice do svojich plánov práce, resp. do „*Preventívneho programu školy na účinné riešenie sociálno- patologických javov a kriminality v SOŠRV s VJM Dunajská Streda*“.
 10. S touto smernicou sú povinní oboznámiť žiakov školy všetci triedni učitelia a túto skutočnosť zapísať do preberajúceho učiva v časti „*triednická hodina*“.
 11. S touto smernicou riaditeľ školy oboznámi všetkých pedagogických zamestnancov školy na pracovnej porade.

Čl. 4

Metódy riešenia šikanovania

1. Pri zisťovaní a preverovaní šikanovania riaditeľ školy zabezpečí
 - a) zaistenie pomoci a ochrany obetiam,
 - b) dozor v triede, kde sa preveruje šikanovanie,
 - c) preveruje šikanovanie v čase, keď agresor nie je ešte dohodnutý na spoločnej výpovedi s obeťou, svedkami alebo inými osobami, ktoré na šikanovanie upozornili,
 - d) rozhovor so žiakmi, ktorí na šikanovanie upozornili, rozhovor s obeťou a agresormi,
 - e) nájdenie vhodných svedkov, individuálne, prípadne konfrontačné rozhovory so svedkami – nikdy nekonfrontovať obeť a agresora,
 - f) uchováva dôkazy pri podozrení na kyberšikanovanie v spolupráci s koordinátorom informatizácie alebo externým expertom,
 - g) kontaktovanie rodičov alebo zákonných zástupcov žiakov, zariadenie, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu a zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,

- h) kontaktuje miestne príslušné centru
- i) využitie anonympnej dotaznikovej metódy.
- j) vedie písomné záznamy o riešení jednotlivých prípadoch šikanovania,
- k) zabezpečí pri rozhovoroch prítomnosť najmenej 2 pedagogických zamestnancov ,
- l) ohlasuje príslušným útvarom Policajného zboru podozrenie na spáchanie priestupku alebo trestného činu.

Čl. 5

Opatrenia na riešenie situácie

V prípade, že sa vyskytne prípad šikanovania, sa budú používať tieto opatrenia:

1. Opatrenia pre obeť:

- a) odporučiť rodičom žiakov vyhľadať odbornú starostlivosť (*hlavne pedagogicko – psychologickú poradňu, výchovnú poradkyňu a školskú psychologičku*),
- b) zorganizovať skupinový intervenčný program riaditeľa školy v spolupráci s CPPP a externou psychologičkou ,
- c) informovanie a poradenstvo pre osoby uvedené v článku 3 ods. 3.

2. Opatrenia pre agresora a jeho zákonných zástupcov, osoby, ktoré sa starajú o dieťa:

- a) odporučiť zákonným zástupcom agresora vyhľadať odbornú starostlivosť (*hlavne CPPP a psychologičku*),
- b) výchovné opatrenia – napomenutie a pokarhanie TU,
 - pokarhanie RŠ,
 - znížená známka zo správania
 - podmienené vylúčenie,
 - vylúčenie žiaka zo štúdia na škole,
- c) preložiť žiaka do inej triedy.

Čl. 6

Spolupráca školy s orgánmi činnými v trestnom konaní a orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

Riaditeľ školy je povinný oznámiť orgánom činným v trestnom konaní podozrenie, že žiak sa dopustil šikanovania alebo spáchania trestného činu uvedeného v čl.2 ods.7 alebo opakovane páchal priestupky uvedené v čl.2 ods. 8 v súvislosti so šikanovaním.

Riaditeľ školy je povinný orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately oznámiť

- a) podozrenie podľa odseku 1,
- b) skutočnosti, ktoré ohrozujú obeť, agresora alebo svedkov,
- c) opatrenia, prijal podľa článku 4 alebo 5.

Čl. 7

Spolupráca školy so zákonnými zástupcami školy, osobami, ktoré sa osobne starajú o dieťa alebo zariadením, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu

1. Pri podozrení na šikanovanie žiaka spolupracujú riaditeľ školy, koordinátor prevencie, výchovný poradca, ďalší pedagogickí a odborní zamestnanci s rodinou obete a s rodinou agresora.
2. Pri pohovore s rodičmi sú učitelia povinní dbať na taktný prístup a najmä zachovanie dôvernosti informácií.
3. Spoluprácu pri danej problematike so špecializovanými inštitúciami za školu zabezpečuje výchovný poradca a koordinátor prevencie.
4. Riaditeľ školy môže odporučiť zákonným zástupcom agresora a osobám, ktoré sa osobne starajú o dieťa alebo zariadeniu, v ktorom je umiestnený, umiestniť agresora na dobrovoľný diagnostický pobyt do diagnostického centra alebo do liečebno-výchovného sanatória.
5. O úkonoch podľa tohto článku osoba poverená riaditeľom školy vyhotovuje zápis, z ktorého po jednom poskytne každému zo zúčastnených osôb.

Čl. 8

Zodpovednosť školy

1. Škola zodpovedá za žiakov v čase školského vyučovania a školských akcií v súlade so *zákonom č. 245/2008 Zb. – školský zákon, Dohovorom o právach dieťaťa a podľa pracovného poriadku školy.*
2. Za povinnosť uvedenú v predchádzajúcom bode sú zodpovední všetci pedagogickí zamestnanci školy, konkrétne:
 - a) tí, ktorí realizujú vyučovací proces,
 - b) tí, ktorí vykonávajú počas prestávok pedagogický dozor na chodbách,
 - c) tí, ktorí vykonávajú pedagogický dozor počas školských akcií rôzneho druhu (výlety, KOČAP, exkurzie, kultúrne podujatia, medzinárodné projektové stretnutia, družobné návštevy, športové podujatia atď.)
 - d) tí, ktorí vykonávajú pedagogický dozor počas záujmových krúžkov.
3. Šikanovanie, resp. jeho náznaky, nesmie byť zamestnancami školy **v žiadnej miere akceptované**. Pedagogický zamestnanec musí šikanovanie medzi žiakmi **bez meškania riešiť**, oznámiť túto skutočnosť triednemu učiteľovi agresora a obete, vedeniu školy a každej jeho obeti poskytnúť okamžitú pomoc.

Čl. 9

Postup v prípade zistenia šikanovania

V prípade, že v priestoroch budovy počas školského vyučovania, resp. na školských akciách uvedených v čl. 4, bod 2, písm. c) sa zistí **prípád šikanovania**, je každý pedagogický resp. nepedagogický zamestnanec postupovať takto:

1. Ten zamestnanec, ktorý tento prípad zistí, informuje o tejto skutočnosti triedneho učiteľa agresora a obeť (**predtým si zistí meno a priezvisko týchto žiakov a triedu, ktorú navštevujú**), výchovného poradcu a zástupcu vedenia školy.
2. Triedni učitelia si na vyšetrenie prizvú daných žiakov, zamestnanca školy, ktorý skutočnosť oznámil a výchovného poradcu školy (**pri zachovaní dôvernosti**). O danom vyšetrení spíšu zápis, pričom tento odovzdajú v 1 vyhotovení:
 - zástupcovi vedenia školy
 - výchovnému poradcovi.

Jeden exemplár si nechajú pre svoju potrebu a priložia ho ku katalógovému listu žiaka.

3. V zápise popíšu skutočnosť, vyjadrenia agresora a obeť a navrhnu opatrenia na riešenie.
4. Triedni učitelia agresora a obeť v spolupráci s výchovným poradcom **si pozvú na pohovor rodičov, resp. zákonných zástupcov týchto žiakov**. Aj o tomto stretnutí spíšu zápis (*pozri bod č. 2*). K pohovoru prizvú aj zástupcu vedenia školy.
5. Po písomnom uzavretí celého prípadu, zvážení návrhov na opatrenia, vyjadrení agresora a obeť, rodičov, resp. zákonných zástupcov týchto žiakov **riaditeľ školy rozhodne o ďalšom postupe** v súlade s vnútorným poriadkom školy, pracovným poriadkom školy, resp. zákonom č. 300/2005 Z. z. a č. 372/1990 Zb.
6. Nakoľko šikanovanie je závažným negatívnym spoločenským javom, celý prípad vyšetrenia šikanovania sa bude realizovať **pri zachovaní dôvernosti až do vyriešenia daného prípadu**. Týmto postupom nie je dotknutá informačná povinnosť školy.
7. V prípade, že tento negatívny jav zistí žiak/čka školy, je povinný/á okamžite o tejto skutočnosti informovať svojho triedneho učiteľa a v jeho neprítomnosti zástupcu vedenia školy.

Čl. 10

Záverečné ustanovenie a účinnosť

Táto smernica nadobúda platnosť 01.02.2019, je zverejnená na webovej stránke školy a platí v celej SOŠRV s VJM Dunajská Streda.

Zriaďovateľ:

TT TRNAVSKÝ
SK SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

Stredná odborná škola rozvoja vidieka s vyučovacím jazykom maďarským – Vidékfejlesztési Szakközépiskola

Námestie sv. Štefana 1533/3 | 929 38 Dunajská Streda–Dunaszerdahely | Slovenská republika

Oboznámenie s organizačnou smernicou:

<i>Dátum</i>	<i>Meno a priezvisko</i>	<i>Funkcia</i>	<i>Podpis</i>

Zriaďovateľ:

TT TRNAVSKÝ
SK SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

Stredná odborná škola rozvoja vidieka s vyučovacím jazykom maďarským – Vidékfejlesztési Szakközépiskola

Námestie sv. Štefana 1533/3 | 929 38 Dunajská Streda–Dunaszerdahely | Slovenská republika

Zmenové konanie

Zmeny eviduje tvorca dokumentu.

P. č.	Dátum zmeny	Strana	Prepis, Doplnok	Obsah zmeny	Zmenu zaznačil

Zriaďovateľ:

TT TRNAVSKÝ
SK SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

Stredná odborná škola rozvoja vidieka s vyučovacím jazykom maďarským – Vidékfejlesztési Szakközépiskola

Námestie sv. Štefana 1533/3 | 929 38 Dunajská Streda–Dunaszerdahely | Slovenská republika

Rozdeľovník

Por. č. výtlačku	Držiteľ	Organizačná jednotka	Podpis o prevzatí